

Rapport fra Udvalget vedrørende klassenavne

Forår 2018

Forord fra FDFs hovedbestyrelse

Denne navnerapport er blevet udarbejdet som en del af det arbejde, som FDFs landsmøde igangsatte i 2016 med at se på FDFs profil og identitet. Hovedbestyrelsen valgte efterfølgende at strukturere arbejdet i fem spor:

1. et videns-spor med interne og eksterne undersøgelser, hvor vi har forsøgt at blive klogere på opfattelsen af FDF
2. et spor omkring FDFs mærkefilosofi og sammenhængen mellem hvordan vores aktiviteter forløber og det pædagogiske tankesæt der ligger bag
3. et spor omkring FDFs beklædning, om hvordan den kan understøtte FDFs mange og forskelligartede aktiviteter og udtryk
4. et spor omkring FDFs grafiske profil, om hvordan vi ved hjælp af en nænsom opdatering kan få et mere rent og imødekomende udtryk, der hænger sammen med tankerne fra Ambitionen, og
5. et spor omkring navne og begreber i FDF, om hvorvidt der er navne, sprog eller begreber i FDF, som er svære at forstå for uindviede som vi ikke har som følge af en aktiv beslutning, men mere som et resultat af en arv vi ikke har fået kigget på.

Denne rapport omhandler det sidste spor. Vi har i FDF en lang række karakteristiske navne og begreber, vi bruger om alt fra vores organisering (fra landsforbund til kreds, fra leder til pusling), til forskellige arrangementsnavne (fra landsmøde til kursusnavne til kredsmøde) til navne som March & Lejr, Flux, Bluz mv.

Afsættet for dette arbejde var, at vi var nysgerrige på, om der mon var gamle traditioner og navne, der hænger ved uden rigtig at give mening i dag. Navne som måske sender nogle andre signaler, end det vi selv tror – og dermed risikerer at stå i vejen for den fortælling, vi gerne vil ud med. Hvorfor hedder det f.eks. March og Lejr, når vi aldrig marcherer, eller hvorfor hedder seniorer, når de er en gruppe af unge mennesker?

Udvalget bag navnerapporten har alene set på FDFs klassenavne, da det er vores klassenavne, der har været genstand for den største debat de senere år. I 2012 i forbindelse med den store vedtægtsrevision var seniornavnet blandt andet genstand for en del debat. Senere har også "riddertemaet" fra væbner og pilt været debatteret på en Midtvejsdebat.

Udvalget har med denne rapport grundigt belyst historikken bag vores nuværende klassenavne. Opgaven var at se på navne og begreber, og om muligt komme med forslag til landsmødets behandling. Det er en vanskelig opgave, når de historiske tråde er så lange, og vi må konstatere, at det ikke lykkedes udvalget at komme med et nyt og sammenhængende forslag. Men det var heller ikke nødvendigvis opgaven. Opgaven, som vi opfatter den, var at afdække, om der i vores ordvalg, er sammenhæng mellem det, vi gerne vil signalere, og den måde, man opfatter os på og om dette står i vejen for vores formål om at møde børn og unge.

Udvalget rejser en række principielle og kritiske spørgsmål i forbindelse med denne rapport. Det er et hvert udvalgs privilegium at være uenig i den stillede opgave. Vi har valgt at udgive rapporten i sin oprindelige form, men ønsker til gengæld at give svar her i forordet. Som en del af kommissoriet har

hovedbestyrelsen angivet et mål om at få flere medlemmer. Dette er bundet op på vores formål og ligger til grund for alt arbejde, vi som hovedbestyrelse igangsætter. Således både dette kommissorium og principielt alle andre kommissorier. Udgangspunktet for profilarbejdet har dog IKKE været en direkte overførbare vækst i medlemstallet. Det har heller ikke været tænkt til at ændre kulturen i FDF eller en tro fra HBs side om, at klassenavnene står i vejen for Ambition eller formål eller medlemstal i det hele taget.

Til gengæld tror vi i HB, at det er sundt og klogt en gang i mellem at kigge på sig selv med friske øjne, for at se om vi gør det godt nok, om vi er tydelige nok eller om vi har nogle ubevidste barrierer, som vi ikke tænker over i det daglige, som vi med fordel kan revidere.

Heldigvis er der landsmøder og hovedbestyrelser igennem tiden, der løbende har revideret FDFs udtryk og profil, så vi ikke længere bærer hvide matrostrøjer eller trægeværer. Og så vi i dag hedder ledere og ikke førere. Skjoldet er også løbende blevet ændret, ligesom aktiviteterne og den pædagogiske tilgang justeres. Selv FDFs formål står ikke i dag, som da FDF blev startet i 1902. Det kræver mod og kræver, at man nogen gange går nogle nye veje – også selvom nogle af dem viser sig at ende blindt.

FDF oplever i stigende grad, at flere børn og voksne kommer med i FDF, men at medlemstiden er svingende, og mange nye kun er med i kort tid. Derfor ville vi gerne se på, om vi kunne gøre dørtærsklen mindre, så det var lettere for nye at forstå FDF og se sig selv i FDF. Dette gælder også vores begreber og navne. Igen var udgangspunktet ikke en revolution, men en nænsom opdatering, hvor det kunne være nødvendigt.

Det er ikke lykkedes for navneudvalget. Hovedbestyrelsen har taget rapporten til orientering, og på den baggrund konkluderet, at vi ikke i denne landsmødeperiode komme videre med navne, sprog og begreber i FDF. Om det vil ske senere må svæve i det uvisse. HB har vurderet, at der ikke har været tid og ressourcer til at nedsætte andre udvalg til at kigge på andre navne og begreber i FDF udover klassenavnene.

Tilbage står en grundig rapport, som man kun kan blive klogere af at læse, hvis man har interesse for historikken og brugen af FDFs klassenavne. Den tegner et flot billede af, hvorfor vi har de navne, vi har i dag, og hvorfor det er en svær opgave at komme op med nye idéer. Nu er rapporten åben, og FDFs landsmøde kan også vælge at tage den til efterretning, eller der kan være kreative kredse, der selv vil spille sig på banen med idéer til navne og begreber i FDF. Banen er i hvert fald åben – og HB vil gerne lytte til alle gode forslag.

God læselyst - og god debat om alle profilmforslagene frem mod landsmødet!

Indhold

1. Baggrund for udvalgets arbejde	3
1.1. Udvalgets projektbeskrivelse	3
1.2. Udvalgets sammensætning	4
2. Klassenavnenes historie i FDF	5
2.1. Udvalgets betragtninger om FDFs klassenavne gennem årene	9
3. De nuværende klassenavne	10
3.1. Hvad betyder klassenavnene?	10
3.2. Hvilke navne på aldersgrupper har andre organisationer?	11
3.3. Forekomsten af klassenavne i March og Lejr	12
3.4. Udvalgets betragtninger om FDFs nuværende klassenavne	12
4. Holdning til de eksisterende klassenavne	14
5. Behovet for og ønsket om nye klassenavne	16
5.1. Udvalgets overvejelser	17
5.2. Udvalgets konklusion	20

1. Baggrund for udvalgets arbejde

FDFs Landsmøde 2016 vedtog følgende:

”FDFs hovedbestyrelse igangsætter et arbejde, der har til opgave at se på, hvorvidt FDFs profil og visuelle udtryk er i tråd med tankerne bag ambitionen og virkeligheden ude i kredsene. Arbejdet tager udgangspunkt i de forslag, som landsmødets deltagere kommer med på landsmødet 2016.”

Hovedbestyrelsen har på et møde i januar 2017 besluttet, at formålet med arbejdet efterfølgende er følgende:

”Formålet er at gøre det lettere for folk udefra at se FDFs identitet (ambitionen) i vores udtryk. Resultatet af dette skulle gerne være, at flere børn og unge ønsker at få et ståsted at møde verden fra.

Ambitionens fokus på leg og frirum – med udspring i folkekirken – tegner en tydelig FDF-identitet, som er særegen i det danske foreningsliv. Men vi har en formodning om, at det ikke er helt så tydeligt, når folk ser på os - i vores udtryk og måde at tilrettelægge arbejdet på. Spørgsmålet er om vores værdier og det udtryk, vi møder folk med, stemmer overens.

I mange sammenhænge bliver vi afkodet som spejdere, når folk møder os – med alle de fordomme og forventninger, som dertil hører. Hvis vi vil, at folk umiddelbart forbinder vores udtryk med andre værdier, må vi formentlig ændre på noget i vores profil og udtryk. Hvad der må ændres, og hvordan det skal ske, er spørgsmålet.”

På den baggrund har Hovedbestyrelsen nedsat en række arbejdsgrupper, der koordineret af en styregruppe, skal se nærmere på FDFs skjold, beklædning, klasse- og arrangementsnavne samt mærkebeskrivelser.

1.1. Udvalgets projektbeskrivelse

Udvalget har modtaget nedenstående projektbeskrivelse:

”Formål

Det primære formål er at udarbejde forslag til klassenavne, der signalerer FDF og kan afkodes eksternt. Sekundært ses der på, om der er nogle arrangements- eller produktnavne, der kan ændres med samme formål.

Indhold i arbejdsbeskrivelse

- Arbejdsgruppen skal fremlægge forslag til nye klassenavne til hovedbestyrelsen, der derefter fremstiller evt. ønskede forslag til landsmøde
- Der laves en senior- og lederundersøgelse i august 2017, hvori der bl.a. spørges omkring klassenavne. Derudover har seniorer og ledere mulighed for at melde sig til efterfølgende at modtage yderligere undersøgelser hvis arbejdsgrupperne ønsker at udarbejde dette. Derudover laves en undersøgelse blandt nye forældre. Resultatet af undersøgelserne i august 2017 fremlægges arbejdsgruppen og danner grundlag for det videre arbejde
- Derudover forventes det, at arbejdsgruppen skønner det nødvendigt indsamler yderligere viden fra nye forældre omkring klassenavnenes betydning
- Arbejdsgruppen skal se på historikken bag nuværende navne og have dette med i det videre arbejde
- Arbejdsgruppen skal arbejde med, hvordan klassenavne kan signalere progression i FDF samt skaber klarhed over, hvad FDF er sat i verden for
- Arbejdsgruppen skal arbejde med forslag til klassenavne, hvor man som udefrakommende kan aflæse, hvad FDF er og hvor i ”FDF-systemet” man er

- Arbejdsgruppen skal overveje, hvilken betydning ændring af klassenavne har ifht. sange i M&L

Organisering

Der nedsættes arbejdsgruppe på 4 - 5 FDFere med sproglig forståelse. Arbejdsgruppen ledes af en formand, og arbejder uafhængigt af styregruppen. Der præsenteres endeligt forslag til styregruppen med forslag til én eller flere ændringer.

Formand og MS har dialog om navne på arbejdsgruppens medlemmer

Der udarbejdes referat/notat fra hvert møde i arbejdsgruppen, der fremsendes til styregruppen/MS

Debat og involvering

HB har vedtaget følgende principper for debat og involvering:

- FDFere fra 15 år og opefter skal min én gang for hvert nye initiativ have mulighed for at komme med input
- En oversigt over alle initiativer frem mod LM18 skal være offentliggjort senest ifbm. Midtvejsdebatten
- Der er én samlet kvalitativ undersøgelse lavet af styregruppen, og derudover oprettes brugerpanel, hvortil arbejdsgrupper kan sende kvantitative undersøgelser omkring deres emne

Arbejdsgruppen skal arbejde med og opfylde disse principper. Øvrig kommunikation omkring arbejdet aftales med Christina Gro Hansen

Økonomi

Til arbejdet med forslag til navne er der afsat kr. 20.000 frem mod LM18. Når der er mere klarhed over, hvilke forslag arbejdsgruppen kommer med skal økonomien omkring implementeringen afklares i samarbejde med 55 Nord.

Tidsplan

November 2018	Efter der er set på klassenavne ses der på, om andre arrangementer/aktiviteter i FDF skal have nyt navn
August 2018	Endeligt forslag til HB, der beslutter om der skal forslag til LM
April 2018	Arbejdsgruppen fremlægger første forslag til styregruppen
November 2017	Mulighed for at inddrage Midtvejsdebatten i processen"

1.2. Udvalgets sammensætning

Udvalget har bestået af følgende medlemmer, der alle er godkendt af styregruppen og udvalgt efter kriterierne som beskrevet i projektbeskrivelsen:

- Karne Lykkebo, tidl. FDF Søborg, Strategisk direktør og Partner i Geelmuyden Kiese
- Martin Trolle, FDF Måløv, Creative Director hos McCann Health Nordic
- Anders Klostermann, FDF Skovlunde, Underviser på Køge Handelsskole
- Marie Grabow Westergaard, FDF Odense Ansgar, Pressechef Danske Spil
- Stig Fog, FDF K 25 Brønshøj, Selvstændig

Udvalget har haft tre møder.

2. Klassenavnenes historie i FDF

Udvalget har anmodet Erik Rasmussen, FDF Museet på Jomsborg om at udarbejde en oversigt over klassebetegnelserne gennem FDFs historie. Nedenstående er derfor med udgangspunkt i Erik Rasmussens sammenfatning.

Da FDF startede i 1902 fulgte klassebetegnelserne forbundsdragten, det vil sige med indførelse af væbneridrætten (1919) og den grå bluse, ændredes tilsvarende klassebetegnelserne fra hvidbluserne. Fra 1902 er forbundsdragten den hvide sømandsbluse, og man kan starte i FDF som 10-11-årig.

Reglementet i 1902 er:

- 1. klasse
- 2. klasse
- 3. klasse
- Sektionsfører
- Halvdelingsfører eller bådsmænd
- Delingsfører
- Kredsfører

I 1915 indføres begrebet sektionsførerelever.

Væbnerne blev indført i 1919 samtidig med indførelse af væbneridrætten, og den grå skjorte indføres for væbnere.

I 1935 lader Hovedbestyrelsen navnet "Væbner" registrere i det daværende Forenings-Register, så andre ikke kan benytte navnet.

Man var **væbner elev** i et halv eller helt år, inden man kunne udnævnes til væbner.

Hvorfor man valgte navnet til væbner for den nye arbejdsgrænse kan være, at Rudolf Bruhn i 1915 havde skrevet væbnersangen til afslutningsfesten på sektionsførerskolen.

Men som det fremgår af Hans Wagners bog "Mere end snobrød – kultur og identitet i FDF 1902 – 2002", så var navnet "væbner" også en del af arven fra KFUM, som i FDFs tidlige år havde en stor brudflade med FDF både lokalt og nationalt, bl.a. med gensidig repræsentation i hinandens hovedbestyrelser og en kortvarig fusion med KFUM-Spejderne.

FDF følte sig inspireret af Olfert Ricards "nationale retorik, legemsdyrkelse, forherligelsen af ungdommen og en romantisk opfattelse af fortiden som præget af storhed, mandsmod og ideale skikkelser, som datidens ungdom kunne spejle sig i".¹ Bogen "I sommerlejr" af Rudolf Bruhn er sindbilledet på dette univers. Alle er idealer, der er tidstypiske for den periode.

Begrebet "væbner" blev også brugt af KFUM. Således hed KFUMs blad for drengene i ungdomsafdelingen, startet i 1903, "Væbneren" og fra 1912 – 1974 var det navnet på KFUM-Spejderen medlemsblad.

Væbner blev derfor fra 1919 FDFs svar på begrebet "spejder". Det kan føres tilbage til den tids udbredte ridderromantik, som blev genfundet i bøger som "Ivanhoe", hvor ridderens væbner bliver oplært til at blive riddere. I FDF at drengene blev oplært til at være mænd med de idealer, der fremgår af "Væbnersangen" og "Væbnerløftet" fra 1922.

¹ Hans Wagner "Mere end snobrød", side 55.

Væbner har været til inspiration for pøg, pilt og terne. (se nedenfor)

Hvidblusen - reglement i 1924	Den grå - reglement i 1924
1. klasse 2. klasse 3. klasse væbnerelevklasse 1. væbnerklasse 2. væbnerklasse Sektionsførere Seniorsektionsførere Patruljefører Halvdelingsfører Delingsfører Kredsfører	1. væbnerklasse 2. væbnerklasse Sektionsførere Seniorsektionsførere Patruljefører Instruktør Halvdelingsfører Delingsfører Kredsfører

Sektionsførere og **sektionsførerelever** var en klassebetegnelse i FDF frem til 1928, hvor de blev afløst af patruljeførere.

Ved FDFs start i 1902 var kredsen opdelt i delinger, der igen var opdelt i sektionen, derfor fik lederne titler efter hvor de var placeret i kredsen. Aldersgrænsen var 14 år. De ældre sektionsførere var **seniorsektionsførere**.

Patruljeførere og **patruljeførerelever** var en klassebetegnelse for ledere af patruljer i FDF og FPF.

Man var patruljeførerelev et halvt eller et helt år, mens man uddannede sig til patruljefører. Indført i 1919. Delvis afløst i 1960 af seniorer som klasseassistenter.

Patruljeførere, der havde gennemgået en uddannelse, kunne blive instruktører. Det gav ham tilladelse til at instruere i væbnerklassen. Senere blev instruktør en betegnelse for de 18-19-årige, der havde førerfunktion.

FPF havde patruljeførerelever og patruljeførere fra 1952.

Instruktør var en klassebetegnelse for de ældste medlemmer af FDF og FPF.

Indført i 1919. Delvis afløst i 1960 af seniorer som klasseassistenter og nedsættelse af delingsføreralderen til 18 år.

Instruktøren var oprindeligt en patruljefører (17-19 år), der havde gennemgået en uddannelse, der gav ham tilladelse til at instruere i væbnerklassen. Blev senere betegnelse for de 18-19-årige, der havde førerfunktion.

FPF havde instruktører fra 1952.

Halvdelingsfører: Aldersgrænsen var 17 år, senere 18 år. Blev i 1936 afløst af **instruktører**. Halvdelingsførerne skulle også underskrive en førererklæring og fik så en førerbestalling, som skulle fornyes når man blev delingsfører.

Delingsfører: Leder af en deling og senere leder af en klasse. Titlen blev i 1970 ændret til leder. Aldersgrænsen var 20 år. Da delingsfører i 1970 blev til **leder** blev aldersgrænsen sat ned til 18 år.

For at blive udnævnt til delingsfører skulle man underskrive en førererklæring. Med udnævnelsen modtog man førerbestalling, senere en førerudnævnelse fra FDFs Hovedbestyrelse.

Kredsfører: Leder af kredsen. Titlen blev i 1970 ændret til **kredsleder**.

Halvdelingsfører, delingsfører og kredsfører er alle begreber fra 1902. Delingsfører og kredsfører blev i 1970 ændret til leder og kredsleder.

Piltnavnet blev indført i 1934, da FDFs daværende yngste klasser fik lov til at benytte den grå forbundsdragt.

Fra FDFs start var drengene inddelt i 1., 2. og 3. klasse, det var disse, der blev til pilteklasser. I mange kredse brugte man i lang tid bare at sige 1., 2. og 3. klasse om piltene.

I 1934 skulle man være 10 år for at blive pilt, og der var 3 pilteklasser. I 1960 blev det ændret, så der var 2 pilteklasser og alderen blev 9-11 år.

I 1935 lader hovedbestyrelsen navnet "Pilt" registrere i det daværende Forenings-Register, så andre ikke kan benytte navnet.

Pilt er en lille dreng. Navnet er valgt efter inspiration af væbner. I FPF kaldtes pigerne i samme årgang for *terner*.

Pogearbejdet for de 8-9-årige drenge blev indført i 1937 i K.6 og blev officielt indført i FDF i 1940. Ved sammenslutningen i 1974 valgte man at kalde de 7-9-årige drenge og piger for *Tumlinge* og hermed udgik pogenavnet.

Pog er en lille dreng. Efter inspiration af væbner

Hvidblusen - reglement i 1948	Den grå bluse - reglement i 1948
1. klasse	1. pilt
2. klasse	2. pilt
3. klasse	3. pilt
væbnerelevklasse	væbnerelev
1. væbnerklasse	1. væbner
2. væbnerklasse	2. væbner
Patruljeførerelev	Patruljeførerelev
Patruljefører	Patruljefører
	Instruktør
Delingsfører	Delingsfører
Kredsfører	Kredsfører

Den grå forbundsdragt - reglement 1960:

- 1. Poge (7 år)
- 2. Poge (8 år)
- 1. Pilte
- 2. Pilte
- Væbnerelever
- 1. væbner
- 2. væbner

- Seniorvæbnere
- Seniorer
- Patruljefører (seniorer)
- Klasseassistenter (Seniorer)
- Delingsfører
- Kredsfører

Terner var et klassetrin i FPF. Indført i 1952 for FPF mellemste årgange. Ved sammenlægningen i 1974 valgte man at kalde de 9-11-årige drenge og piger for pilte, hermed udgik ternerne.

Terne: (Ung)pige i tjeneste hos en dronning eller adelsdame. Efter inspiration af væbner.

Pigevæbnere og pigevæbnerelever var et klassetrin i FPF for de 11-14-årige. Pigevæbnerne blev indført i 1952 og blev slået sammen med FDFs væbnere ved sammenlægningen i 1974.

Tumlinge er et klassetrin i FPF og FDF. Indført i FPF i 1952 for de yngste piger. Ved sammenlægningen i 1974 valgte man at kalde de 7-9-årige drenge og piger for tumlinge, hermed udgik pogene.

Tumling: Barn, der er energisk og livlig. Har været til inspiration for numling og pusling.

Numlinge og puslinge er klassetrin for de yngste medlemmer af FDF.

Numlingene er 0-5-årige medlemmer. Indført i 2012.

Puslingene er medlemmer i alderen 5-7 år. Indført i 1974

Numling og pusling er valgt efter inspiration af tumling.

Seniorvæbnere og seniorer er klassetrin i FDF for de ældste medlemmer af kredsen.

Seniorvæbnerne blev indført i 1960 for de 13-14-årige medlemmer, samme år blev seniorerne indført for de 15-18-årige medlemmer. Seniorerne kan i kredsen fungere som patruljeledere og klasseassistenter.

Farverne var en del af klassebetegnelserne.

Med den grå forbundsdragt var det tørklædernes farve, der fortalte hvilken klasse man hørte til. For pigernes vedkommende var det deres sløjfe.

Klassebetegnelserne på skulderstropperne havde ligeledes klassefarverne med hhv. 1, 2 eller 3 streger. Dog havde seniorerne sølvsnore.

- Poge - blommefarve
- Pilte - grøn
- Væbner - lyseblå
- Seniorer - lyseblå med grå kant
- Førerne - ternet

I 1970 ved forbundsdragskift fra den grå, udgik tørklæderne, og man valgte, at det var bluserne, der skulle have klassefarverne.

- Poge: blommefarve
- Pilte: grøn
- Væbner og seniorer: lyseblå
- Lederne: hvid

Allerede i 1974 blev alle bluser blå, og klassebetegnelserne fik klassefarverne med tekst.

- Pusling: gul 5 -7 år
- Tumling: blommemfarvet 7 - 9 år
- Pilt: grøn 9 - 11 år
- Væbner: lyseblå 11 - 14 år
- Senior: orange 15 - 20 år

Farverne blev ligeledes anvendt på FDFs duelighedsmærker, som kantfarve, så man kunne se hvilket klassetrin de tilhørte. FPF anvendte samme klassefarver som FDF. Så ved sammenlægningen i 1974 gav det ingen problemer.

2.1. Udvalgets betragtninger om FDFs klassenavne gennem årene

Som det fremgår har FDFs klassenavne gennemgående haft tre typologier:

- Klassenavne, der hovedsageligt anskuer en funktion: F.eks. Halvdelingsfører, sektionfører, patruljeleder, kredsleder
- Klassenavne, der hovedsageligt anskuer en alder: F.eks. 1. klasse, Pusling, Tumling, Senior
- Klassenavne, der anskuer en opgave/rolle, men også køn og alder: Terne, Pog, Pilt, Væbner

De store skift i klassenavnene følger af væbneridrættens indførelse (og dermed fremhævelse af væbnerbegrebet) i 1919, indførelsen af nye aldersklasser i 1934 og 1937 (pilte og poge, der begrebsmæssigt hænger sammen med væbnerbegrebet). Da FPF stiftes i 1952 kopieres FDFs klassebetegnelser i udgangspunktet med pigevæbnere og terner (det kvindelige modstykke til en pilt), men med indførelsen af tumling som den yngste klasse anvendes her en betegnelse, der alene fokuserer på alder fremfor opgave og/eller køn. I 1960 tilføjes seniorvæbnere og seniorer, der begge har alder som væsentligste begrebsmæssige udgangspunkt. Pusling (1974) og Numling (2012) har begge alene alder som karakteristika.

Væbner-navnet har i FDF-sammenhæng en særlig betydning. I den historiske forståelse er det den "rigtige" og oprindelige FDF'er, selvom navnet først vinder officielt indpas med væbneridrættens indførelse i 1919. Men i FDF-mytologien er der væbneren og væbnerens opgave, der bærer den tungeste historiske arv. Ser vi på ordets betydning "ung adelig mand der som led i et uddannelsesforløb var i tjeneste hos en ridder el.lign". eller i overført betydning: "person, institution, organisation el.lign. der yder pålidelig og trofast støtte til nogen eller noget", så aner man konturerne af en stor opgave, der bliver tildelt barnet.

Væbnerløftet (fra 1922) passer ind i den fortælling, at man som væbner har en særlig opgave overfor mennesker, overfor landet (samfundet) og overfor Gud. I det hele taget er FDF-mytologien på det tidspunkt formet af begreber, der understøtter væbnerbegrebet og drengens rolle. FDF-skjold, Jomsborg, Klinteborg, Drengborg osv.

3. De nuværende klassenavne

I Landsforbundets vedtægter fremgår følgende under § 7 Kredsen:

6. Hver kreds udarbejder sin organisations- og arbejdsplan, der tager hensyn til de lokale forhold.

a. Kredsen kan inddele børne- og ungdomsarbejdet efter interesse, alder eller andet, som kredsen finder hensigtsmæssig i det daglige børne- og ungdomsarbejde.

En aldersopdeling kan være følgende:

- Numlinge (0-5 år)
- Puslinge (5-7 år)
- Tumlinge (7-9 år)
- Pilte (9-11 år)
- Væbnere (11-13 år)
- Seniorvæbnere (13-14 år)
- Seniorer (15-18 år)

Klassebetegnelserne er derfor tilsyneladende ikke vedtægtsbestemte, men inspiration til kredsene. Praksis (og Landsforbundets materialer/beklædning/kommunikation) viser dog, at kredsene holder sig til denne definition evt. med lokale aldersforskydninger, ligesom enkelte specialekredse (musik og sejls) næppe anvender denne inddeling.

3.1. Hvad betyder klassenavnene?

Klassebetegnelsernes betydning baseret på Den store danske ordbog

Numling

Ordet findes ikke i Den store danske ordbog.

Pusling

Betyder " lille barn" eller "mand af ringe højde" eller "lille overnaturligt væsen, fx dværg eller nisse". Kan ud fra betydningen "lille barn" bruges som "kælenavn til kæreste, ægtefælle el.lign" eller "dreng eller pige tilhørende en af de yngste aldersklasser inden for visse sportsgrene"

Tumling

Betyder "levende væsen, som regel et barn, der energisk, livligt og måske klodset tumler omkring"
Anvendes også om "legetøjsfigur som i kraft af en afrundet, tung bund ikke kan ligge på siden og selv rejser sig i lodret stilling" eller i zoologien som "tamdue der flyver godt og kan slå baglæns kolbøtter i luften"
Begrebet tumlingealder henviser til "periode i et barns liv hvor det tumler omkring på energisk, livlig og ofte klodset vis typisk omkring ét- til treårsalderen".

Pilt

Betyder "(lille) dreng". Synonym for Pog.

9- til 11-årigt medlem af Landsforbundet Frivilligt Dreng- og Pige-forbund

Væbner

Betyder "ung adelig mand der som led i et uddannelsesforløb var i tjeneste hos en ridder el.lign". I overført betydning: "person, institution, organisation el.lign. der yder pålidelig og trofast støtte til nogen eller noget"

11- til 13-årigt medlem af Landsforbundet Frivilligt Dreng- og Pige-forbund

Seniorvæbner

Ingen selvstændig betydning. S sammensat ord af Senior og Væbner. Ordet findes ikke selvstændigt i Den store danske ordbog.

Senior

Betyder ”person i en ældre aldersklasse, fx inden for sport” Bruges også betydningen ”den ældste af to mandlige familiemedlemmer, som regel en far betragtet i forhold til hans søn”. Endelig bruges også som ”ældre person, oftest en person over 60 år”.

Senior anvendes f.eks. i fodbold om spillere, der er fyldt 18 år. Det danske Spejderkorps anvender betegnelsen Senior/klanspejdere for spejdere i aldersgruppen 16-24 år.

Leder

Betyder ”person der står i spidsen for og har bestemmende indflydelse på et foretagende, en gruppe mennesker, tilhængere el.lign.”

3.2. Hvilke navne på aldersgrupper har andre organisationer?

Alder	FDF	DDS	KFUM-Spejderne	De grønne Pigespejdere	KFUM og KFUK	DBU/DHF	Tidligere fodbold/håndbold	Volleyball
0	Numlinge							
1								
2								
3		Familie- spejdere	Familie- spejdere					
4								
5						U6 Børn		Kidsvolley
6	Puslinge	Mikro- spejdere	Bævere	Spirer	Børn	U7 Børn	Pusling	
7						U8 Børn		
8	Tumlinge	Mini- spejdere	Ulve	Grønsmutter		U9 Børn	Miniput	
9						U10 Børn		
10	Pilte	Junior- spejdere	Junior- spejdere	Spejdere		U11 Børn	Lilleput	
11						U12 Børn		
12	Væbnere	Trops- spejdere	Spejdere			U13 Ungdom	Drenge/Piger	Teenvolley
13						U14 Ungdom		
14	Seniorvæbnere			Seniorspejdere		U15 Ungdom	Junior	
15						U16 Ungdom		
16	Seniorer	Senior/Klan- spejdere	Senior- spejdere			U17 Ungdom	Ynglinge	
17								
18			Rovere					
19	Ledere			Ledere, rangere, augustaer			Senior	
20								

21					Unge voksne			
22								
23								

En undersøgelse af, hvad de øvrige Samrådsorganisationer kalder deres medlemmer i de forskellige aldersgrupper, viser, at DDS har et system, der mere eller mindre alene baserer sig på en aldersinddeling.

Det er også gældende i idrættens verden, hvor man er skiftet fra systemet med pusling, miniput, lilleput o.s.v. til et system, der entydigt henviser til barnets alder U7, U8, o.s.v.

Hos De grønne Pigespejdere og hos KFUM-Spejderne findes aldersgrupper, der tager udgangspunkt i alder, men også i begreber fra naturens verden, der ikke umiddelbart giver mening i forhold til de konkrete aldersgrupper (bæver, grønsmutte...). Der er heller ingen tydelig progression (bæver til ulv, spire til grønsmutte) som er tydelig at afkode set udefra.

Seniorer findes hos alle undersøgte organisationer. I ingen af tilfældene drejer det sig om mennesker over 32 år. I fodbold er man senior fra 16/18 år, men oldboys/oldgirls efter 32 år. I atletikken og internationalt i idrættens verden er man Master fra ca. 30 år.

3.3. Forekomsten af klassenavne i March og Lejr

Udvalget er blevet bedt om at optælle antallet af forekomster af de nuværende klassenavne i March og Lejr. Ved en sammentælling af March og Lejr 2017 optræder klassenavne i 10 sange.

M&L nr.	Numling	Pusling	Tumling	Pilt	Væbner	Seniorvæbner	Senior	Leder
13							1	
18				1	1		1	1
32					1			
45					1			
53					1			
54		1						1
56		1						
62			1					
67	1							
76				1				
Antal sange	1	2	1	2	4	0	2	2

Væbner optræder flest gange med i alt fire sange, mens Seniorvæbner slet ikke optræder. En ændring af klassenavn vil derfor kun påvirke disse sange i den nuværende March og Lejr.

3.4. Udvalgets betragtninger om FDFs nuværende klassenavne

Kendetegnende for FDFs nuværende klassenavne er, at det er en blanding af to typologier. Et system, der hænger sammen med indførelsen af væbneridrætten i 1919, hvor væbner, pilt og til dels seniorvæbner passer sammen, og et system, der fra 1952 og fremad løbende er bygget op med tumling, senior, pusling og numling i nævnte rækkefølge. På nær senior giver hverken tumling, pusling og i særdeleshed numling (fordi ordet ikke findes) nogen indikation af alderen på den pågældende gruppe børn. Ses på betydningen af ordene, burde tumling henhøre til et barn i en aldersklasse yngre end FDFs tumlinge.

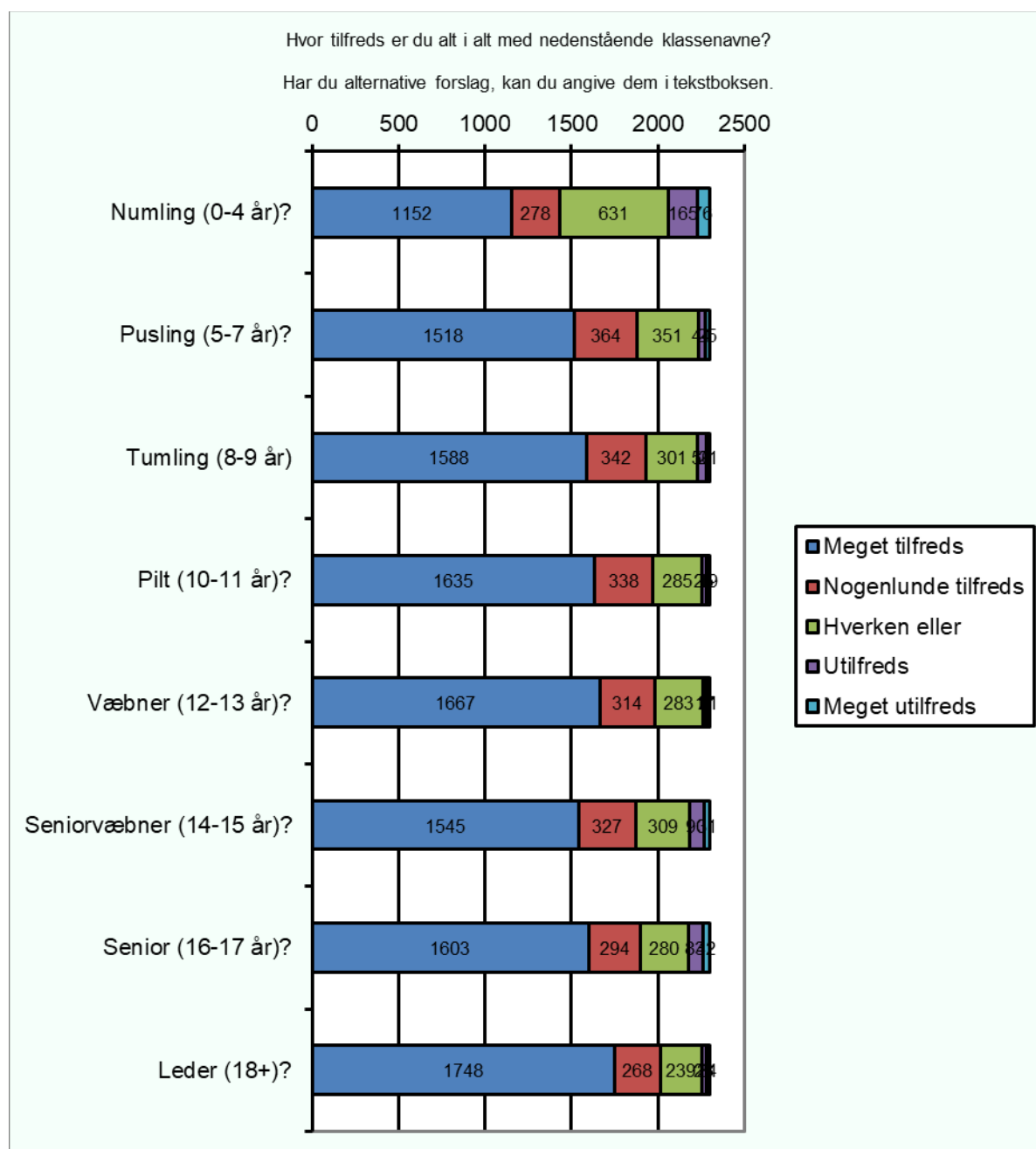
Seniorbegrebet genfindes hos stort set alle øvrige samrådsorganisationer og dækkende for en aldersklasse, der er sammenlignelig med FDFs. I idrættens verden er en seniorspiller ikke en ældre spiller, men en ung mand/kvinde. Det er samfundets opfattelse af ordet senior, der har ændret/udvidet sig, således at forståelsen "ældre person typisk over 60 år" er blevet fremherskende.

4. Holdning til de eksisterende klassenavne

Behovet for at se på nye klassenavne er defineret af FDFs Hovedbestyrelse og godkendt af Landsmødet 2016. Udvalget er ikke vidende om, at der findes undersøgelser eller andet, der peger på, at FDF internt herudover har ytret ønske om at se på nye klassenavne, ligesom der heller ikke ses at være en ”brændende platform” i form af et eksternt krav fra omverdenen.

FDF har gennemført en spørgeskemaundersøgelse i august 2017, hvor en række af de spørgsmål, som de nedsatte udvalg arbejder med, er belyst. Undersøgelsen er repræsentativ for voksne medlemmer af FDF.

Som det fremgår ovenfor er de voksne medlemmer af FDF i overvejende grad enten ”meget tilfredse” eller ”tilfredse” med de nuværende klassenavne. Kun et meget begrænset antal personer er enten ”utilfredse” eller ”meget utilfredse”. Kun ”numling”-betegnelsen skiller sig negativt ud. Af de kommentarer, der fremgår

af undersøgelsen fremgår det, at flere i stedet ønsker at bruge termen "musling". Det er også muligt, at ordet "numling" kommer relativt dårligere ud af undersøgelsen, fordi det er få kredse, der i det hele taget anvender betegnelsen?

Udvalget er af den opfattelse, at det ikke er godtgjort, at der hverken internt fra medlemmerne eller eksternt er en negativ holdning til de nuværende klassenavne.

5. Behovet for og ønsket om nye klassenavne

FDFs Hovedbestyrelse har i bestillingen til udvalget peget på, at vi skal ”gøre det lettere for folk udefra at se FDFs identitet (ambitionen) i vores udtryk. Resultatet af dette skulle gerne være, at flere børn og unge ønsker at få et ståsted at møde verden fra.”

Her i ligger et krav/ønske om, at FDFs ambition kan aflæses i klassenavnene, og at disse klassenavne skal medvirke til, at FDF kan tiltrække flere medlemmer.

Ligeledes peger udvalgets arbejdsbeskrivelse på, at

- Arbejdsgruppen, hvis vi skønner det nødvendigt, indsamler yderligere viden fra nye forældre omkring klassenavnenes betydning
- klassenavnene skal signalere progression i FDF samt skabe klarhed over, hvad FDF er sat i verden for
- Arbejdsgruppen skal arbejde med forslag til klassenavne, hvor man som udefrakommende kan aflæse, hvad FDF er og hvor i ”FDF-systemet” man er

FDFs ambition er som bekendt vedtaget af Landsmødet i 2014 og er:

”FDF giver børn og unge et ståsted at møde verden fra.

Relationer: FDF er et frirum, hvor børn og unge glædes, oplever og vokser i mødet med ledere, der har noget på hjerte.

Tro: FDF skaber plads til tro og samtale om de store spørgsmål i livet, på et folkekirkeligt grundlag.

Leg: I FDF bliver verden større, når vi gennem leg og udfordringer lærer at indgå i forpligtende fællesskaber.

Samfundsengagement: FDF skaber ansvarlige, demokratiske og deltagende medborgere, der engagerer sig i den verden, vi lever i.”

Med andre ord så skal klassenavnene i FDF ideelt set kunne løse følgende opgave:

- De skal afspejle FDFs ambition: Relationer, tro, leg og samfundsengagement (Ståsted)
- De skal medvirke til at skaffe flere medlemmer
- De skal signalere progression
- De skal vise hvad FDF er
- De skal vise ”hvor” i FDF-systemet man er

Implicit i bestillingen ligger en række antagelser, som udvalget har diskuteret, men vi som udvalg ikke vil kommentere, da det ligger udenfor vores kommissorium. Vores opgave er alene at komme med forslag til klassenavne.

Men vi stiller følgende spørgsmål:

- Kan klassenavne medvirke til at skaffe flere medlemmer til FDF?
- Har klassenavnene betydning for nye forældre, når de skal afgøre om deres barn skal være FDFer? Vælger de f.eks. at sende deres børn til spejder, fordi bedre kan se deres børn som bævere eller mikroer fremfor puslinge?
- Giver navne på aldersklasser et billede af hvilken kultur, der hersker i en organisation?
- Giver klassenavne ændringer i kulturen?
- Vil ændringer af klassenavne skabe mere værdi for FDF end ved at beholde de nuværende?

- Vil ændringer af klassenavne skabe forståelsesproblemer i forhold til FDFs historie og alle tidligere medlemmer?
- Står klassenavnene i vejen for eller fremmer formålet og ambitionen?

5.1. Udvalgets overvejelser

FDFs ambition er vedtaget af Landsmødet i 2014, men er ikke vedtægtsbestemt ligesom formålet. Det har den betydning for klassenavnene, at klassenavnene potentielt skal have en levetid, der er længere end ambitionen, da denne for så vidt altid kun har en levetid på de to år frem, der er mellem landsmøderne. Med andre ord, kræver klassenavnene en **langtidsholdbarhed**. F.eks. har væbner nu officielt været anvendt i 98 år.

Udvalget har også diskuteret behov for at undersøge, hvad nye forældre i FDF tænker om FDFs klassenavne. Det har vi bevidst fravalgt. Først og fremmest giver det ingen mening metodemæssigt at undersøge, om klassenavnene har betydning for forældrene, når de allerede har meldt deres børn ind. På samme måde vil man heller ikke meningsfyldt kunne spørge potentielle forældre, da deres billede af FDF og klassenavne ikke nødvendigvis er relevant. For det andet vil det være meget tvivlsomt om resultatet ville kunne give brugbar viden, da forældrenes opfattelse af FDF er så meget *andet* end klassenavne. Deres svar vil være farvede af ledernes opførsel, kredshusets tilstand og barnets oplevelser på sidste weekendtur.

Vi er enige i ønsket om **progression**, som i høj grad også hænger sammen med ønsket om at vide, hvor i "FDF-systemet" det enkelte barn er. Vi har set på, hvor man ellers kan finde systemer, hvor man har progression. Det findes f.eks. i skak (bonde, springer, løber, tårn), kortspil (knægt, dame, konge, es) eller i hæren (menig, sergent, løjtnant), men også i f.eks. det periodiske system og taksonomien.

Ser vi på foreningsverdenen kan vi imidlertid kun finde systemer, der inddeler og progredierer på baggrund af alder (mikro, mini / u7, u8 / junior, ynglinge). Udfordringen er også, at med otte aldersklasser, så skal der anvendes mange forskellige ord og begreber, der indbyrdes **hænger sammen i en typologi**. Man skal ikke skifte typologi undervejs.

Vi har med ordet "senior" set, at omverdenen tolker dette ord anderledes end det anvendes i foreningsverdenen. Det viser hen til den udfordring, at et navn **ikke må have en fundamentalt anderledes betydning eller dagligdags anvendelse** end et navn på en klasse i FDF. Ellers vil det ikke leve op til ønsket om, at man kan aflæse, hvad FDF er, og hvad vi står for.

Ligeledes må et klassenavn kunne bøjes og **anvendes grammatisk korrekt**. F.eks. er der mange i FDF, der ikke anvender og bøjer ordet senior, tumling eller pusling korrekt. En senior, flere seniorer, alle seniorerne. Det afgrænser f.eks. hvilken type ord, der kan anvendes. For at kunne bøjes skal det være et navneord, ligesom det skal kunne sættes sammen med en alment forekommende FDF-aktivitet eller et FDF-ord, hvor klassenavnet indgår: -møde, -klassen, -mærke.

Klassenavnene må heller **ikke være fjollede eller useriøse**. Selvom FDF gerne vil kendes på leg, så skal FDF også opfattes som en seriøs organisation med substans, med ansvarlige, voksne ledere, der tager deres opgave med børnene alvorligt.

Ønsket om at **FDFs ambition skal afspejles i klassenavnene** er et svært ønske at opfylde. For alle ovenstående krav skal også ordmæssigt opfyldes, ligesom det skal kunne afspejles i alle klassenavne, ikke kun i et eller flere.

Ligeledes er begrebet #ståsted et begreb, der også peger på noget blivende og historisk; noget med rødder, tradition og historie – også set udefra.

Vi har prøvet at "oversætte" de fire begreber i ambitionen til navneord, der er seriøse, kan bøjes korrekt, opfylder otte forskellige og progredierende aldersklasser, hænger sammen i en typologi og som ikke betyder noget fundamentalt anderledes, der kan lede til forvirring.

Det kan vi ikke.

Ligeledes har vi set på, hvad omverdenen opfatter FDF som, og hvordan de ser på vores aktiviteter. I omverdenens forståelse er det især begreber som friluftsliv, natur, lejr, kristendom, vandretur og musik, der fylder udover ordet "spejder". I de undersøgelser som FDF har foretaget både internt og eksternt er begreber som tradition og historie gennemgående. Det er derfor udvalgets overbevisning, at der er vigtigt at skele til dette, hvis der vælges at ændre på de nuværende klassenavne.

Samtidigt har vi også set på ønsket om af differentiere sig fra spejderne. FDF er ikke et spejderkorps, men omverdenen ser i os høj grad som et sådant. Men ønsker vi at være anderledes, så skal vi også være anderledes vel vidende, at det formentlig ikke vil ændre på opfattelsen.

I forhold til klassenavne får det den konsekvens, at **vi ikke kan anvende ord, som spejderne anvender**. Kaldte vi f.eks. vores klasser for mini, spire eller bæver, ville vi på ingen måde signalere, at vi var noget andet.

Hvor leder alt dette os så hen?

Vi har konstateret, at FDFs nuværende klassenavne består af en sammensmeltning af to systemer:

1. Et system alene baseret på alder: numling, pusling, tumling, senior
2. Et system baseret på en blanding af alder, opgave/rolle og køn: pilt, væbner

Vi har ud fra dette forsøgt, med alle ovenstående betragtninger in mente, at arbejde på fem forskellige løsninger:

Løsning A: Et system, der alene er baseret på en aldersinddeling med "FDF-ord"

Løsning B/C: Et system, der er baseret på en rolle/opgave med FDF-roller

Løsning D: Et system, der angiver hvad barnet kan bidrage med

Løsning E: Et system baseret på taksonomi

Løsning F En løsning baseret på foreningers typiske aldersinddeling

Vi har brugt som forudsætning, at alle ord ikke må anvendes i daglig tale, der forvirrer begrebsmæssigt. Ordene skal være danske, og de skal kunne bøjes.

Alde r	FDF nuværende	A: FDF alder	B: FDF rolle	C: FDF Rolle	D: Bidrage med	E: Taksonomi	F: Alder
0							
1							
2	Numlinge	Rolling / Myr / Pus	Kanut	Rolling/ Myr/ Pus			Mikro
3							
4							
5							
6	Puslinge	Pusling	Terne	Nor			Mikrop ut
7							

8	Tumlinge	Tumling	Pog	Purk			Miniput
9							
10	Pilte		Pilt	Pilt			Lilleput
11							
12	Væbnere	Junior	Væbner	Væbner			Junior
13							
14	Seniorvæbner e		Page / Knabe / Drabant	Knøs			Yngling
15							
16	Seniorer	Senior	Knøs / Ridder / drot	Junker			Senior
17							
18							

Som der fremgår, så har vi ikke kunnet komme med noget meningsfuldt til løsning D (bidrage med) og løsning E (taksonomi). Vi kan ikke finde navne, der giver tilstrækkelig mening i den sammenhæng.

I løsning A (FDF-alder) går vi videre med de eksisterende navne pusling, tumling og senior, der alle angiver en alder. Udover mulige erstatninger for numling (rolling, myr, pus) mangler vi imidlertid relevante forslag til pilte- og væbneralderen, men der kunne man tage fra løsning E. Det giver dog så ikke længere nogen stringens i forslaget.

Løsning B og C baserer sig på samme tankegang. Vi tager udgangspunkt i væbner og pilt. Vi går med væbnerbegrebet og folder det yderligere ud og forsøger at give barnet/medlemmet en rolle, hvor vi med gamle danske ord iscenesætter barnet i en historisk kontekst. Der er udfordringer med køn. Der er ikke mange danske ord for lille/ung pige, men mange flere for drenge. Således er der en del drenge-termer i løsning C, mens løsning B også indeholder "terne".

Betydninger i løsning B: (udover pilt/væbner)

- Kanut: mand eller dreng som har et bestemt særpræg eller tilhører en bestemt gruppe; fyr, rad
- Terne: (ung) tjenestepige, især hos en dronning, en prinsesse eller en anden dame af fornem stand
- Pog: (lille) dreng
- Page: ung (adelig) mand ansat som tjener ved et hof eller hos en adelsfamilie, i middelalderen som led i uddannelsen til ridder
- Knabe: ung tjenstgørende adelig person
- Drabant: soldat af en fyrstelig persons livvagt
- Knøs: stor dreng eller ung mand
- Ridder: titel for en tungt bevæbnet ryttersoldat der ved en særlig ceremoni (og efter endt uddannelse) blev optaget i en kreds af en fyrstes stormænd eller i en særlig orden ofte med en livsførelse præget af fromhed, gudfrygtighed, kappestrid, tapperhed og ædelhed; især om forhold i middelalderen. Også: person der vedvarende forsvarer eller kæmper for en bestemt sag; person der udmærker sig eller gør sig bemærket ved sin adfærd eller holdning
- Drot: hersker over et (mindre) område; konge

Betydninger i løsning C: (udover pilt/væbner)

- Rolling: Lille barn
- Nor: pige, der er ude over den spæde barnealder
- Purk: lille dreng
- Knøs: stor dreng eller ung mand
- Junker: Unge herre; ung adelsmand, der endnu ikke er blevet ridder

Endelig er der løsning F, som er en "standard" foreningsløsning, men som hverken har FDF-særpræg eller -historie.

Vi har ikke forholdt os til, om leder-navnet kunne ændres.

5.2. Udvalgets konklusion

Vi har forsøgt at løse den opgave, vi er blevet stillet. Det vil sige fremkomme med forslag, der med baggrund i vores viden og erfaring, bedst muligt kan leve op til de kriterier, der er blevet opstillet.

Vi har ikke taget stilling til kriteriernes validitet, ligesom vi heller ikke tager stilling til, hvorvidt forslagene løser opgaven godt eller dårligt.

Som det fremgår, er opgaven meget svær. Vi er ikke kommet med forslag, som kan betegnes som et nybrud med eksisterende klassenavne.

Vi er kommet med forslag, **der går med det ståsted, der allerede er**. Der spiller med på den betydning og historik, der ligger i de eksisterende klassenavne. Forslag, der tager ejerskab på FDFs og danskernes fælles historie.

Man diskuterer kun et barns navn *før* det er døbt.